

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2008
5. volební období

619

Informace o pojišťování vývozních úvěrových rizik

předkládaná Exportní garanční a pojišťovací společností, a. s. (dále jen EGAP)
Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.

Informace zachycuje vyhodnocení činnosti společnosti za období leden – červen 2008
a její členění odpovídá požadavkům zákona č. 58/1995 Sb., v platném znění.

Obsah:

A. Základní údaje o Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s.

B. Úvod – souhrnné výsledky EGAP za 1. pololetí 2008

C. Pojišťování se státní podporou

D. Komerční úvěrové pojištění – činnost dceřiné společnosti

E. Pojištění malých a středních podniků

F. Likvidace pojistných událostí a vymáhání pohledávek

G. Fondy a rezervy na pojišťování se státní podporou

H. Pojistná angažovanost a využití pojistné kapacity v 1. pololetí 2008

I. Výsledky hospodaření společnosti v 1. pololetí 2008

J. Využívání členství v mezinárodních organizacích

A. Základní údaje o Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s.

EGAP je akciovou společností plně vlastněnou státem, jehož akcionářská práva vykonávají ústřední orgány státní správy České republiky. Základní kapitál společnosti představuje v současnosti částku 1 300 mil. Kč. Součástí základního kapitálu EGAP je 500 mil. Kč jako majetková účast EGAP v České exportní bance, a. s. (ČEB), což je v souladu s ustanovením § 4 odst. 2 zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, ve znění pozdějších předpisů.

Rozložení hlasovacích práv mezi ústřední orgány státní správy, zastupující stát jako jediného akcionáře EGAP je následující:

Ministerstvo financí	520 hlasů
Ministerstvo průmyslu a obchodu	468 hlasů
Ministerstvo zemědělství	156 hlasů
Ministerstvo zahraničních věcí	156 hlasů

Složení představenstva a dozorčí rady společnosti, platné k 30. 6. 2008, je uvedeno v příloze č. 1 této Informace.

B. Úvod – souhrnné výsledky EGAP za 1. pololetí 2008

EGAP je státní úvěrovou pojišťovnou, která od roku 1992 poskytuje podnikatelské veřejnosti služby pojistné ochrany proti rizikům nezaplacení vývozních úvěrů ze strany zahraničních kupujících, resp. dlužníků. Od samého počátku existence společnosti se její činnost dělila na dvě základní oblasti, a to **pojištění se státní podporou** a dále **komerční pojištění krátkodobých pohledávek**, které bylo od 1. října 2005 vyčleněno do dceřiné společnosti. **Souhrnně za uplynulých 16 let své činnosti dosud EGAP pojistil spolu s výsledky již téměř tříleté činnosti dceřiné společnosti KÚP 1,1 biliónu Kč vývozních úvěrů, bankovních záruk a investic českých právnických osob v zahraničí.**

V rámci samotného pojištění se státní podporou EGAP za celé období své činnosti, tj. od června 1992 do konce června 2008, pojistil vývozní úvěry, záruky a investice v celkové hodnotě 332 mld. Kč.

Státní podpora je využívána pro pojištění takových rizik, která nejsou přijímána k pojištění komerčními pojišťovnami, a to především z důvodů délky, složitosti a nedostatečné kapacity pro jednotlivá rizika. Potenciál EGAP taková rizika přijímat je tvořen především zárukou státu za závazky společnosti, která je projevem spoluodpovědnosti státu podílet se rozpočtovým zdroji na vytváření zvláštních fondů EGAP ke krytí pojistné angažovanosti z takto pojištěných úvěrů. **Stát tak prakticky ručí za dostatečnou solventnost společnosti.** EGAP nicméně obdržel vklady ze státního rozpočtu do svých zvláštních fondů pouze v počátečních letech své činnosti v návaznosti na růst pojistné angažovanosti, přičemž v důsledku dobrého hospodaření společnosti nemusely být prostředky vložené v minulosti ze státního rozpočtu dosud nikdy čerpány a **EGAP hradí veškeré svoje závazky vůči klientům i provozní výdaje ze svých výnosů, při dodržení zákonem stanovených pravidel obezřetného podnikání.**

Od roku 2001 již EGAP pokrývá veškeré nové objemy pojištěných úvěrů ze svých zdrojů a nevytváří žádné nároky na státní rozpočet, což je v souladu s mezinárodními pravidly pro státní podporu exportu. Přes vysoký meziroční nárůst pojištěného objemu v letech 2005 a 2006 a zejména pak v roce 2007, EGAP bude i v dalších letech pokrývat všechny svoje potřeby z vlastních zdrojů, a tudíž bez nároků na zdroje státního rozpočtu.

Nynější výsledky za 1. pololetí 2008 představují příznivý nástup – celková hodnota nově pojištěných úvěrů, záruk a pojištění investic v zahraničí dosáhla za prvních šest měsíců roku 2008 celkem 21 mld. Kč, což představuje cca 42 % celoročního výsledku 2007.

V souvislosti s rekordním výsledkem roku 2007 je však nutno vzít v úvahu, že v loňském roce se na celkovém objemu pojištění podílelo několik mimořádně rozsáhlých obchodních případů, které představovaly kumulaci dokončení řady projektů připravovaných po dobu několika let; zejména proto je takový příznivý výsledek spíše mimořádný a tudíž do jisté míry neopakovatelný.

Podnikatelský záměr EGAP na rok 2008 již vycházel z předpokladu, že se turbulence na finančních a kapitálových trzích a finanční ztráty některých velkých bank přetrvávají od podzimu 2007 jako jeden z následků americké hypoteční krize, projeví ve zhoršování likvidity trhů a tedy dostupnosti (zejména dlouhodobých finančních) zdrojů a povedou k poklesu poptávky zahraničních odběratelů. Oddalování nové kontraktace a uvedené snižování poptávky pak následně negativně ovlivňují možnosti i rozhodování samotných českých vývozců, z nichž řada naráží na kapacitní omezení včetně nedostatku pracovních sil. Proto EGAP v letošním roce očekává sice nižší objem nově pojištěných úvěrů investic a záruk než v roce 2007, avšak výrazně vyšší než v dřívějších letech.

Vývoj pojištění EGAP v 1. pololetí tyto předpoklady podnikatelského záměru potvrdil. Největší dynamiku růstu si i v průběhu 1. pololetí 2008 udrželo pojištění odběratelských úvěrů na několik obchodních případů vývozu mimořádného rozsahu (přibližně 1/3 celkového objemu). Ve sledovaném období se dále prosazovalo pojištění úvěrů na výrobu pro vývoz (předexportní financování), které se podílelo zhruba jednou čtvrtinou a dále pojištění tzv. výrobního rizika (typ V) (cca 1/5) objemu a pojištění investic do zahraničí podporované od roku 2007 nově nabízeným produktem - pojištěním úvěrů na investice.

Největší objem pojištěných vývozních úvěrů směřoval v 1. pololetí 2008 do Ruska (45,1%), spolu s ostatními zeměmi SNS se pak sumárně cca 54,4 %, což odráží i stoupající poptávku po pojištění v celé této oblasti.

Úvěrové pojištění EGAP má multiplikační efekt, neboť často je pojišťována pouze část hodnoty projektu, což ale umožní úspěšnou realizaci celého projektu. Výsledkem je, že celková hodnota obchodních kontraktů, které bylo možno realizovat díky pojištění se státní podporou prostřednictvím EGAP, byla v 1. pololetí 2008 téměř dvojnásobná vůči hodnotě uzavřených pojistek; celková hodnota pojištěných podpořených kontraktů dosáhla za 1. pololetí 2008 úhrnné výše cca 41,9 mld. Kč.

V průběhu 1. pololetí 2008 EGAP vyplatil 172 mil. Kč pojistných plnění, z nichž naprostá většina připadala na pokračující výplaty pojistných plnění z pojistných událostí z předchozích let. Zvýšený výskyt pojistných událostí a následně výplat pojistných plnění bude z hlediska hospodaření EGAP řešen rozložením výplat do delšího časového období podle původních termínů splátek úvěrů.

Ve stejném období EGAP naproti tomu vymohl pohledávky ve výši 557 mil. Kč; hlavní podíl na této částce mělo úspěšné ukončení zhruba sedm let trvajícího vymáhání pohledávky z velké pojistné události (Plynofikace Kamčatky), kde se podařilo vymoci celou dlužnou pohledávku, včetně penalizačních úroků a soudních výloh.

Celková výše pojistné angažovanosti u pojištění se státní podporou byla k 30. 6. 2008 plně kryta stávajícími pojistnými fondy a rezervami společnosti, takže **EGAP nepotřeboval čerpat dodatečné prostředky na posílení svých fondů.**

V únoru 2008 schválila dozorčí rada společnosti materiál „Další směry rozvoje činnosti EGAP a ČEB“, který obsahuje koncepci dalšího rozvoje EGAP v oblasti nových pojistných produktů, pojistného a metodických přístupech k pojištění. Představenstvo EGAP postupně jednotlivé body koncepce uvádí v život, nicméně naráží na legislativní omezení v zákoně č. 58/1995 Sb. Proto byly zahájeny úvodní práce **na novelizaci tohoto zákona.**

Komerční pojištění probíhalo od samého počátku činnosti v roce 1992 čistě na komerční bázi se zajištěním na mezinárodních zajišťovacích trzích; do dceřiné společnosti (KÚP), která zahájila svou činnost 1. října 2005, byl tudíž vyčleněn pouze majetek vytvořený v minulosti z komerčních činností EGAP. V průběhu 1. pololetí roku 2008 pojistila dceřiná společnost KÚP úvěry v hodnotě 60,8 mld. Kč.

Za 1. pololetí 2008 zaznamenala společnost účetní zisk ve výši 1 125 mil. Kč. S ohledem na předpoklad výplat většiny pojistných plnění až ve druhém pololetí se očekává, že do konce roku 2008 se celkový zisk výrazně sníží.

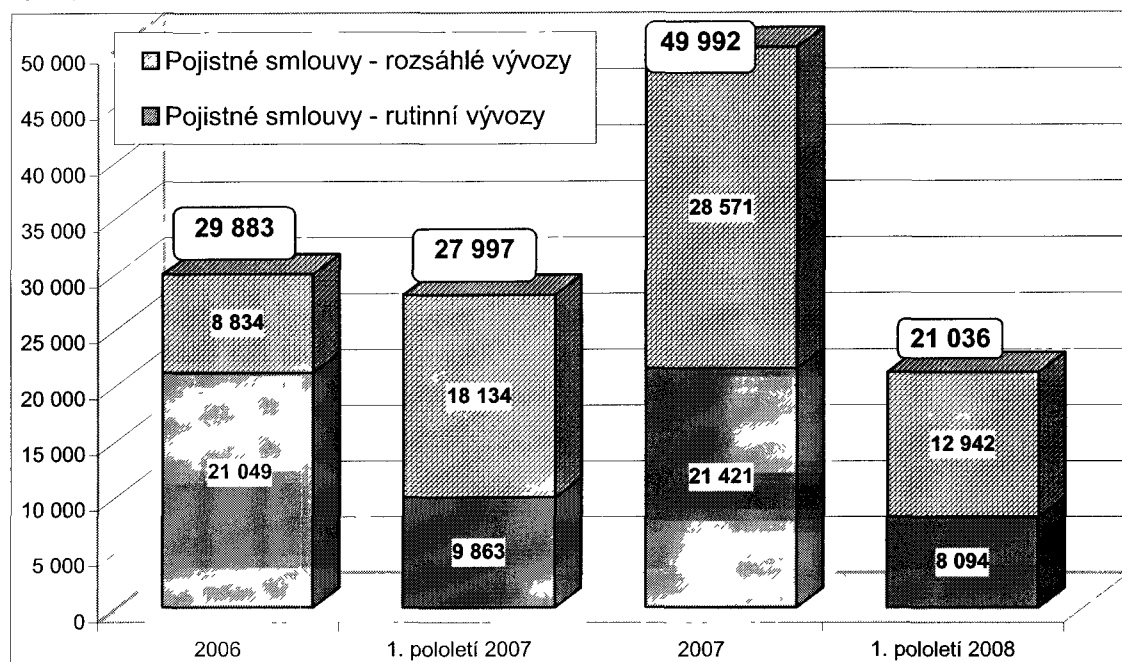
C. Pojišťování se státní podporou

Pojišťování se státní podporou (dříve „teritoriální rizika“, resp. „vývozní úvěrová rizika“) je definováno v § 1 písmeno a) zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění a je realizováno se zárukou státu za závazky EGAP.

C.1. Souhrnné výsledky pojišťování se státní podporou za 1. pololetí 2008

Graf č. 1

Vývoj celkového objemu pojištění se státní podporou (v mil. Kč):

Poznámka: hodnoty v grafu představují nominální pojistnou hodnotu pojistných smluv nově uzavřených v průběhu příslušného běžného roku.

V průběhu 1. pololetí 2008 bylo uzavřeno celkem 169 nových pojistných smluv s celkovou pojistnou hodnotou 21 mld. Kč. Z uvedeného výsledku připadalo 12,9 mld. Kč (tj. cca 61,4 %) na rozsáhlé, dlouhodobě připravované obchodní případy českých exportérů. Předepsané pojistné dosáhlo v tomto období výše cca 285 mil. Kč.

Hodnota obchodních kontraktů, které bylo možno realizovat díky pojištění prostřednictvím EGAP, dosáhla za prvních šest měsíců 2008 úhrnné výše cca 41,9 mld. Kč.

Jak už bylo uvedeno a jak vyplývá i z grafu č. 1, na výsledku dosaženém za 1. pololetí 2008 se z téměř dvou třetin (61,4 %) podílelo několik mimořádně rozsáhlých obchodních případů. Jde o z předchozích dvou let pokračující kumulaci dokončení řady projektů připravovaných po dobu několika let, s očekáváním uzavření několika podobných projektů ještě do konce letošního roku. Zároveň (na což již bylo upozorňováno) je vliv (počtem a objemem) těchto rozsáhlých případů na celkové výsledky společnosti do značné míry proměnlivý a tudíž ne vždy opakovatelný. Jde o jakousi oscilační křivku období realizace dlouhodobě připravovaných rozsáhlých kontraktů střídaných obdobími jejich příprav a naplněných zase naopak pojišťováním jen spíše menších (rutinních) obchodních případů, které, byť je jich větší počet, celkový výsledek již tak výrazně neovlivní.

Oproti předchozímu období se v 1. pololetí 2008 prosadilo zatím rovnoměrnější rozdělení celkového objemu nových pojistných smluv mezi jednotlivé produkty. Největší podíl, necelá třetina, připadla na pojištění odběratelských úvěrů, jednou čtvrtinou se podílelo pojištění úvěrů na výrobu pro vývoz (předexportní financování) a zhruba jednu pětinu pak pojištění výrobního rizika. Pojištění investic přesáhlo 12 % a zbytek připadl na ostatní pojištění (pojištění bankovních záruk, krátkodobých vývozních dodavatelských úvěrů a středně- a dlouhodobého dodavatelského úvěru typu).

I v prvních šesti měsících 2008 pokračoval již v předchozích dvou letech nastartovaný trend pokračujícího výrazného oživení pojištění bankovních odběratelských úvěrů, který podpořila a ovlivnila realizace zmiňovaných mimořádně rozsáhlých obchodních případů, soustředěných v převážné míře právě do tohoto typu pojištění (cca 40 % jejich celkového objemu). Celkem bylo v 1. pololetí 2008 uzavřeno 46 nových smluv na pojištění bankovních odběratelských úvěrů v hodnotě 6,6 mld. Kč. Tento produkt tak pokrývá cca 31,5 % celkového objemu všech nových pojistných smluv. Téměř polovina (49 %) takto pojištěných odběratelských úvěrů směřovalo do Ruska, další větší pak do Lotyšska, Běloruska a na Ukrajinu.

Dobrého výsledku dosáhl EGAP při pojišťování pro případ rizika nemožnosti plnit své závazky ze smlouvy o vývozu (tzv. výrobní riziko), které se na celkovém pololetním výsledku podílelo cca 20 % (především uzavřením dvou pojistných smluv na obchodní případy velkého rozsahu).

Udrhuje se pokračující zájem o pojištění investic do zahraničí (s více než 12% podílem na celkovém objemu pojištění), vývozcům ještě více zpřístupnělý zavedením nového speciálního produktu – pojištění úvěrů na investice (typ „If“) - v roce 2007.

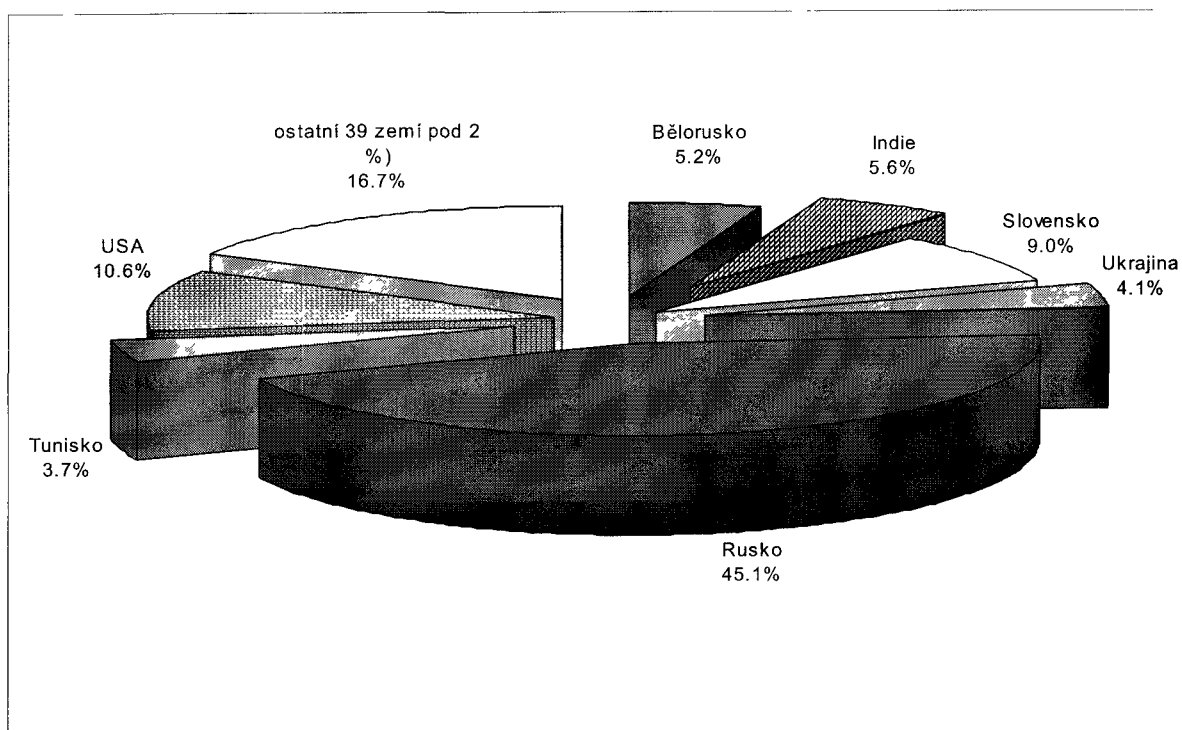
Významný multiplikační efekt je dosahován u pojištění úvěrů na předexportní financování výroby pro vývoz (typ F), kde EGAP kryje riziko dobrého výkonu českého exportéra, a kde bylo v průběhu 1. pololetí 2008 uzavřeno 21 nových pojistných smluv, které se na celkovém objemu pojištění se podílely plnými 25 %. Oproti minulosti, kdy se jednalo se spíše o menší obchodní případy, podařilo se uzavřít několik smluv na kontrakty patřící do kategorie rozsáhlých obchodních případů.

Jako součást podpory malých a středních podniků se postupně prosazuje pojišťování **předexportních úvěrů pro malé a střední podniky**, které cestou podstatného zjednodušení a sjednocení procesů analytických rozborů prováděných bankami a pojišťovnou usnadňuje přístup malých a středních podniků k úvěrovému financování vývozu. Toto pojištění sice zatím není objemově významné (za 1. pololetí 2008 byly takto sjednáno 5 pojistných smluv v celkovém objemu cca 97 mil. Kč, což je však zároveň rozsah, odpovídající celoročnímu výsledku roku 2007), ale do budoucna se dá předpokládat masovější zájem o tento speciální produkt. Některé banky již s EGAP podepsaly rámcové dohody o spolupráci v této oblasti, s dalšími bankami EGAP o využití těchto produktů pro malé a střední podniky jedná.

Podobně jako v případě předexportního financování, kryje **riziko řádného výkonu českých exportérů i pojištění bankovních záruk**, které mj. umožňuje účast českých vývozců v tendrech, kde jsou vyžadovány záruky za nabídku, předplatbu (akontaci) nebo za řádné splnění kontraktu, což se týká i teritorií, která v minulosti nebyla doménou českých exportérů. Za 1. pololetí bylo zatím uzavřeno 49 spíše menších pojistných smluv v celkovém objemu 1,6 mld. Kč, tj. přibližně 7 % celkového pololetního výsledku. Nicméně platí, že celkový objem pojištěných záruk má výrazný multiplikační efekt, umožňující vývozcům realizovat mnohanásobně větší obchodní případy než je hodnota jednotlivé záruky, neboť záruky představují pouze malou část hodnoty podpořeného kontraktu (cca 3 až 25 % hodnoty vývozu podle typu a kombinace použitých záruk).

C.2. Teritoriální a komoditní struktura

V průběhu 1. pololetí 2008 směřovaly pojištěné úvěry, záruky a investice do celkem 46 zemí, z toho cca 93 % do 7 zemí a zatímco do ostatních 39 zemí směřovaly menší případy s objemem pod 2 % celkového objemu.

Struktura úvěrů a investic pojištěných se státní podporou podle jednotlivých zemí (1.1. – 30.6. 2008):

Největší podíl pojištění připadal v 1. pololetí 2008 na Rusko (cca 45 % souhrnného objemu), kam byly pojištěny úvěry především na vývoz zařízení pro sklářský průmysl, různé stroje a technologická zařízení pro nejrůznější průmyslová odvětví, energetická zařízení a další.

Země SNS se v 1. pololetí na celkovém objemu pojištění podílely cca 54,4 % (bez Ruska pak 9,3 % celkového objemu).

Pojištění dalších rozsáhlých obchodních případů směřovalo dále do Indie, Tuniska, USA a na Slovensko; naopak velkých objemů do Běloruska a na Ukrajinu se podařilo docílit kumulací pojištění spíše menších vývozních úvěrů.

Za celou dobu činnosti společnosti, tj. od roku 1992, EGAP pojistil se státní podporou úvěry do 94 zemí.

V komoditní struktuře nově pojištěných úvěrů a investic se státní podporou převažovala v roce 2008 stejně jako v minulosti skupina 7 SITC – Stroje a přepravní zařízení, jejíž podíl činil 88,3 %. Z celkového objemu této skupiny pak 50 % tvořily dodávky strojů a technologických zařízení, 28,6 % dodávky energetických zařízení a zbytek připadal na pojištění dodávek dopravních prostředků. Ve srovnání s výsledkem roku 2007 se v 1. pololetí 2008 se mírně snížil podíl energetických zařízení ve prospěch podílu dopravních prostředků a přepravních zařízení. Z ostatních komoditních skupin byly v sledovaném období nejčastěji pojišťovány úvěry a záruky související s dodávkami textilu, kovových výrobků, potravinářských surovin, výrobků ze dřeva a z pryže a vědeckých přístrojů.

D. Komerční úvěrové pojištění – činnost dceřiné společnosti

Významnou složku činnosti EGAP představovalo až do roku 2005 i komerční pojištění, sloužící vývozcům vyvážejícím na úvěr se splatností kratší než dva roky do zemí s odpovídajícím zákonodárstvím, které umožňuje účinné vymáhání pohledávek na základě fungujících záko-

nů o konkursu a vyrovnání. Tento typ pojištění je podporován zajistnými smlouvami s předními západoevropskými zajišťovateli a **EGAP jej provozoval bez jakékoli angažovanosti státního rozpočtu České republiky**. V říjnu 2005 bylo komerční pojištění vyčleněno do dceřiné společnosti Komerční úvěrová společnost EGAP, a. s. (dále jen KÚP), která jej od té doby provozuje zcela samostatně.

Svým usnesením č. 395 ze dne 18. dubna 2007 schválila vláda vítěze výběrového řízení a smlouvy se strategickým partnerem - belgickou úvěrovou pojišťovnou Delcredere/Ducroire NV. SA a italskou pojišťovnou SACE BT SpA - byly podepsány dne 25. května 2007. Převzetím 66% balíku akcií dne 11. října 2007 a převedením uvedené prodejní částky na účet EGAP byl formálně ukončen proces vstupu konsorcia belgické úvěrové pojišťovny Ducroire - Delcredere SA. N.V. a italské úvěrové pojišťovny SACE BT SpA do KÚP jako spolumajitele a strategického partnera EGAP.

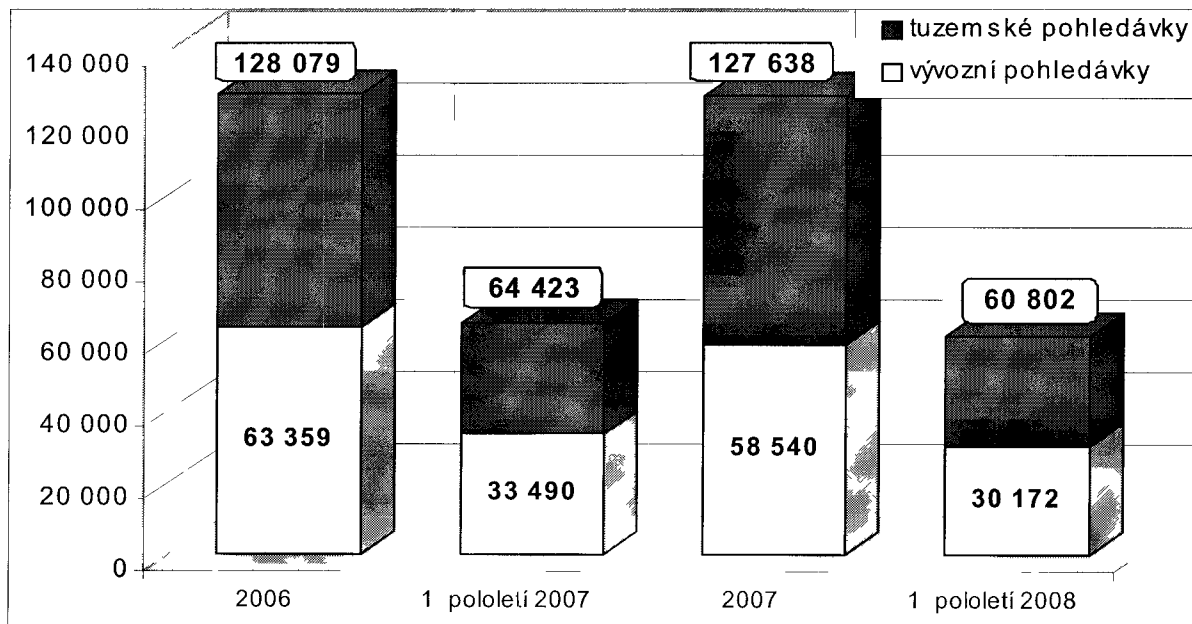
V komerčním pojištění byly v průběhu 1. pololetí 2008 pojištěny pohledávky v celkové hodnotě **60,8 mld. Kč**. Předepsané pojistné dosáhlo za stejné období hodnoty 114,8 mil. Kč.

V objemu pojištěných pohledávek jen velmi mírně převažovaly v 1. pololetí 2008 vývozní pohledávky (30,6 mld. Kč) oproti tuzemským pohledávkám (30,2 mld. Kč).

Celkem bylo uzavřeno 122 nových rámcových pojistných smluv, celkový počet platných pojistných smluv (tzv. pojistný kmen) za vývozní i tuzemské pojištění činil k 30. 6. 2008 celkem 1 065 smluv. Vývoj komerčního pojištění ilustruje následující graf:

Graf č. 3

Objem komerčního pojištění (v mil. Kč) :

E. Pojištění malých a středních podniků

Pojišťování vývozu malých a středních podniků soustřeďoval EGAP již od počátků své činnosti především do oblasti komerčního pojištění. Důvodem je struktura výroby těchto podniků, kde převažuje spotřební zboží, materiály, polotovary a součástky, pro které je charakteristické využívání krátkodobých úvěrů. **V současné době (tj. od 1. října 2005) je tato forma podpory realizována především prostřednictvím vyčleněné dceřiné společnosti Komerční**

úvěrové pojišťovna EGAP, a. s. (blíže v předchozí části D); z tohoto důvodu uvádíme její výsledky v pojišťování malých a středních podniků i za 1. pololetí 2008.

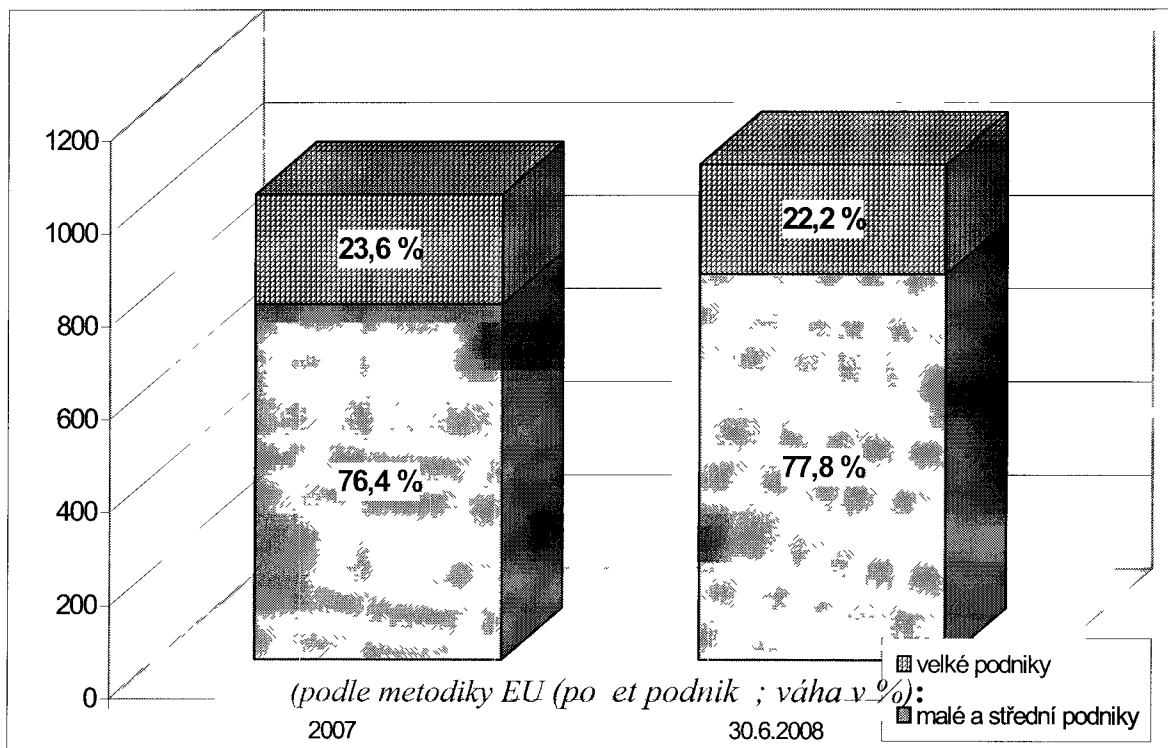
Z celkového počtu společností pojištěných Komerční úvěrovou pojišťovnou EGAP, a. s. v 1. pololetí 2008 tvořily malé a střední podniky celkem 77,8 % (v roce 2007 to bylo 76,4 %). Na celkovém objemu pojištěných pohledávek se za stejné období jejich podíl oproti roku 2007 zvýšil na cca 18,4 % (17,7 % v roce 2007).

Současnou spoluprací Komerční úvěrové pojišťovny EGAP, a. s. s malými a středními vývozcí usnadňuje pružný systém pojistných produktů „GA“ umožňující kryt krátkodobá rizika tuzemských a vývozních pohledávek proti komerčním a teritoriálním rizikům, a to při zjednodušené proceduře schvalování tohoto pojištění.

Pro v následujícím grafu uvedené rozlišení bylo použito kritérium používané v ČR od 1. 1. 2000, které odpovídá metodice EU.

Graf č. 4

Struktura komerčně pojištěných podniků podle jejich velikosti v roce 2007 a v 1. pololetí 2008:

V rámci pojištění se státní podporou poskytuje EGAP již třetím rokem pojištění úvěrů na předexportní financování výroby pro vývoz pro malé a střední podniky, které zjednodušením a sjednocením procesů analytických rozborů prováděných bankami a pojišťovnou usnadňují přístup malých a středních podniků k úvěrovému financování vývozu. Tyto umožňují harmonizovat a tím výrazně zjednodušit a zkrátit procedury schvalování takových úvěrů a pojistek pro malé klienty. O uvedenou formu spolupráce projeví zájem i další banky.

Za 1. pololetí 2008 bylo sjednáno 5 pojistných smluv v celkovém objemu cca 97 mil. Kč, s postupným oslovováním potenciálních klientů bude ve spolupráci s bankami o tento produkt stále větší zájem.

Hlavním příspěvkem EGAP k podpoře malých a středních podniků prostřednictvím pojištění se státní podporou **je příprava nového pojistného produktu** s označením B-

MSP pro pojištění krátkodobých vývozních pohledávek malých a středních podnikatelů.

Nový pojistný produkt je připravován v souladu se zákonem č. 23/2006 Sb., jímž byl novelizován zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, který umožnil EGAP poskytovat pojištění vývozních úvěrů malých a středních podnikatelů se státní podporou. To umožňuje i změna pravidel v rámci EU – konkrétně Sdělení č. 325 C 2005 Evropské komise, které vstoupilo v účinnost od 1. ledna 2006, a podle něhož je možno poskytovat pojištění vývozních úvěrů se státní podporou pro vývozní úvěry sjednávaných malými a středními podnikateli (dle platné definice MSP), jejichž roční objem vývozu nepřekročí hodnotu 2 mil. EUR. Zavedení tohoto produktu nicméně podléhá souhlasu Evropské komise (podmínkou je schválení Generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž při Evropské komisi), s níž EGAP za podpory MPO a Stálé mise ČR při EU jedná.

Nový produkt pro malé a střední podnikatele (s ročním vývozem do 2 mil EUR) je obsahově i věcně zjednodušenou variantou dosavadního pojistného produktu pro krátkodobé vývozní dodavatelské úvěry. Základním smyslem zavádění nového pojišťovacího produktu se státní podporou je oslovit co nejširší spektrum především malých podniků, pro které jsou stávající typy pojištění příliš komplikované a relativně drahé. Dalším, neméně významným efektem nového produktu je také rozšířit znalosti malých a středních podnikatelů jak pečovat o své pohledávky.

EGAP hodlá tento nový pojišťovací produkt nabízet s využitím sítě regionálních exportních manažerů Hospodářské komory a agentury CzechTrade, na jejíž vybudování se EGAP podílel. S nabídkou na prodej a distribuci nového produktu EGAP oslovil všechny komerční úvěrové pojišťovny působící na českém trhu, které by pro EGAP mohly vykonávat roli zprostředkovatele (tj. KÚP EGAP, Euler Hermes Čescob a Atradius). Euler Hermes Čescob a Atradius nicméně spolupráci odmítly. K zavedení produktu je nezbytný souhlas Evropské komise, o který EGAP požádal v lednu 2007, EK zatím stále nerozhodla.

F. Likvidace pojistných událostí a vymáhání pohledávek

V průběhu 1. pololetí 2008 EGAP vyplatil celkem 172 mil. Kč pojistných plnění, která vesměs představovala pokračující výplaty z velkých pojistných plnění z předchozích let.

Za stejné období se EGAP podařilo vymoci pohledávky v souhrnné výši 557 mil. Kč a dále zabránit škodám ve výši cca 7 mil. Kč.

V komerčním pojištění vyplatila v průběhu 1. pololetí 2008 Komerční úvěrová pojišťovna EGAP, a. s. pojistná plnění ve výši 60 mil. Kč z celkem 56 pojistných událostí.

G. Fondy a rezervy na pojišťování se státní podporou

Pro pojištění vývozních úvěrových rizik definovaných zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění, byla ve státním rozpočtu na rok 2008 stanovena **pojistná kapacita 120 mld. Kč.**

Vzhledem ke skutečnosti, že již v roce 2007 se předpokládána výše pojistných fondů a rezerv k 31. 12. 2008 ukazovala jako dostatečná pro krytí pojistné angažovanosti, **nebyla ve státním rozpočtu dotace na jejich doplnění v roce 2008 vůbec stanovena.**

Celková výše fondů a rezerv dosáhla k 30. 6. 2008 hodnoty 11 663 mil. Kč; tato částka plně kryla k tomuto datu dosaženou pojistnou angažovanost, takže EGAP ji může ve vyhlášku

MF č. 278/1998 Sb. stanoveném poměru (minimálně 9,5 %) plně pokrýt, a to včetně zvýšeného poměru krytí (35 %) u případů zvláštního národohospodářského významu. Vývoj pojistných fondů a rezerv v uplynulých letech vyjadřují následující tabulky.

Tabulka č. 1

a) Přírůstky zdrojů na krytí pojistné angažovanosti na pojištění se státní podporou v jednotlivých letech:

(v mil. Kč)	Rok 1992-2002	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	1.pol. 2008	Kumulovaně k 30.6. 2008
Zdroje na krytí p. angažovanosti pojištění se státní podporou	11 028	-1 345	-10	698	-186	1 060	418	11 663
Z toho: roční vklad ze st. rozpočtu	4 923	0	0	0	0	0	0	4 923
tvorba z vlastních zdrojů	6 105	-1 345 ¹⁾	-10	698	-246	1 060	418	6 680
převod fondu na krytí komerčních rizik *)	x	x	x	x	60 ²⁾	0	0	60

1) Jedná se o snížení z důvodů vypořádání ztráty za rok 2002 (866,3 mil. Kč) a dále snížení nároků na tvorbu rezerv (479 mil. Kč).

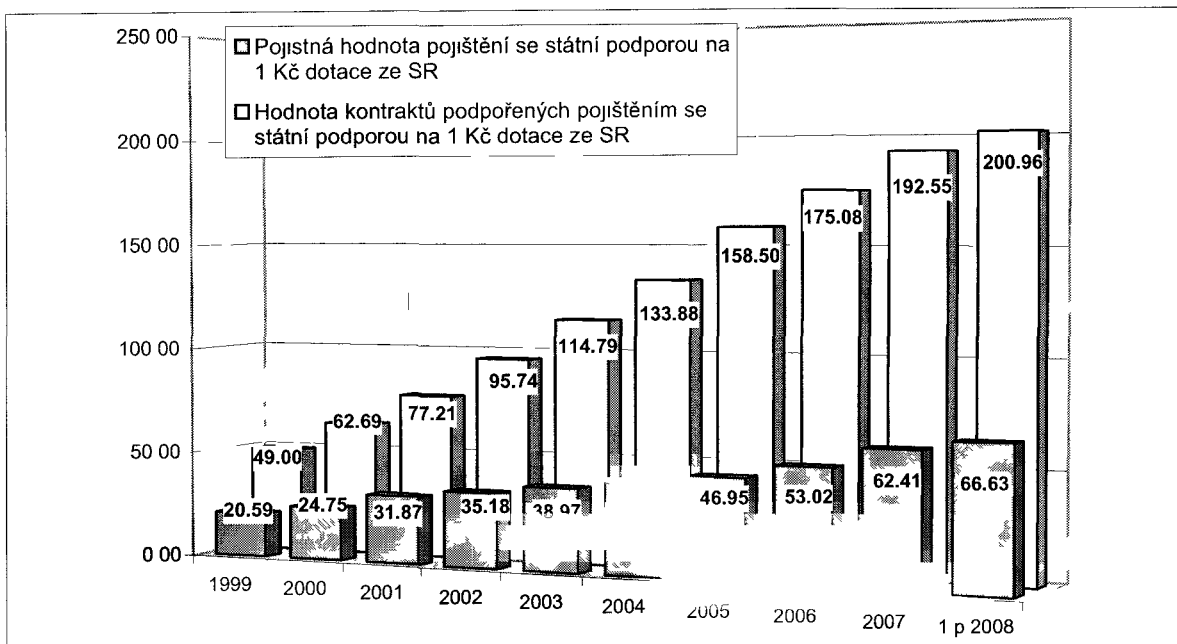
2) Vklad, který EGAP obdržel v roce 1992 ze státního rozpočtu na krytí komerčních rizik. Po vyčlenění komerčního pojištění do KUP jsou tyto prostředky zahrnovány do celkových fondů ke krytí pojistné angažovanosti.

b) Stav zdrojů na krytí pojistné angažovanosti na pojištění se státní podporou (kumulativně):

(v mil. Kč)	k 31. 12. 2002	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005	k 31. 12. 2006	k 31. 12. 2007	k 30. 6. 2008
Celkový stav zdrojů (fondů a rezerv) na krytí pojistné angažovanosti	11 028	9 683	9 673	10 371	10 185	11 245	11 663
Stav fondů na krytí pojištění se státní podporou celkem	6 018	5 151	5 669	6 238	6 494	7 137	7 917
z toho:							
- vklady ze státního rozpočtu	4 923	4 923	4 923	4 923	4 983	4 983	4 983
- tvorba z vlastních zdrojů	1 095	228	746	1 315	1 511	2 154	2 934
Stav technických rezerv na krytí pojištění se státní podporou celkem	5 010	4 532	4 004	4 133	3 691	4 108	3 746
z toho:							
- rezerva na pojistná plnění	2 404	2 185	1 808	2 243	1 445	1 127	843
- rezerva na nezasloužené pojistné	2 540	2 237	2 029	1 822	2 191	2 929	2 856
- rezerva na pojistné slevy	66	104	112	60	51	45	40
- vyrovnávací rezerva	0	6	55	8	4	7	7

Za uplynulých 16 let své činnosti získal EGAP formou vkladů ze státního rozpočtu do svých pojistných fondů na krytí pojištění se státní podporou celkem 4 983 mil. Kč, což znamená, že **každá koruna rozpočtových vkladů již umožnila pojistit téměř 66,63 Kč vývozního úvěru**. Vývoj uvedeného poměru ilustruje graf č. 5. S ohledem na skutečnost, že celková hodnota pojištěním podpořených vývozních kontraktů je vždy vyšší než vlastní pojištěná hodnota (u dlouhodobých úvěrů kryje EGAP maximálně 85 % hodnoty kontraktu, pojištěné záruky představují pouze 3 až 25 % hodnoty kontraktu), se multiplikační efekt využití rozpočtových zdrojů na podporu exportu prostřednictvím EGAP ještě dále zvyšuje (ke 30. 6. 2008 tak připadalo na 1 Kč z rozpočtových zdrojů celkem téměř 201 Kč pojištěním se státní podporou umožněných obchodních kontraktů). Vývoj uvedených poměrů ilustruje následující graf.

Pojistná hodnota a hodnota kontraktů podpořených pojištěním se státní podporou na 1 Kč vkladů ze státního rozpočtu (v Kč):

H. Pojistná angažovanost a využití pojistné kapacity v pojištění se státní podporou k 30. 6. 2008

Celková pojistná angažovanost dosáhla k 30. 6. 2008 výše 97,8 mld. Kč. Pojistná kapacita tak byla využita na cca 81,5 %.

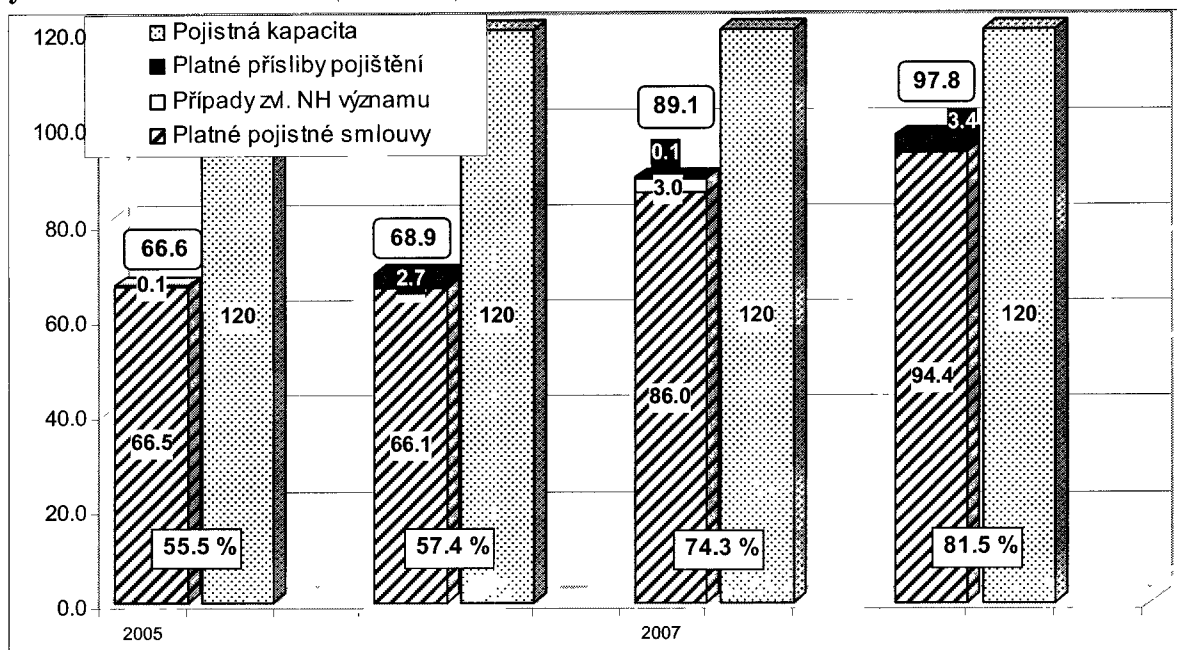
Ukazatel pojistná angažovanost je definován v souladu s § 2 písm. s) zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění. Pojistná angažovanost představuje „souhrn hodnot pojištěných vývozních úvěrových rizik z uzavřených pojistných smluv (v nominální výši včetně úroků a smluvních poplatků) a ze zajišťovací činnosti, snížený o hodnotu rizik, která již zanikla, a hodnot smluv o příslibu pojištění ve výši 50 % jejich nominální hodnoty“.

V souladu s ustanovením § 4 vyhlášky MF č. 278/1998 Sb., v platném znění, musí EGAP udržovat pojistné fondy a rezervy v minimálně 9,5% výši pojistné angažovanosti snížené o pojistnou angažovanost krytou pasivním zajištěním, tj. o hodnotu krytou smlouvami o zajištění uzavřenými se zahraničními státními úvěrovými pojišťovnami. Pro případy zvláštního národohospodářského významu, na které je vyčleňován zvláštní limit, je pro jejich vyšší rizikovitost tento poměr nově stanoven vyhláškou na 35 %.

K 30. 6. 2008 byla souhrnná pojistná angažovanost plně kryta stávajícími pojistnými fondy a rezervami společnosti a tudíž nevznikl nárok na jejich navýšení dotací ze státního rozpočtu; stejnou situaci EGAP očekává i k 31. 12. 2008.

Graf č. 6

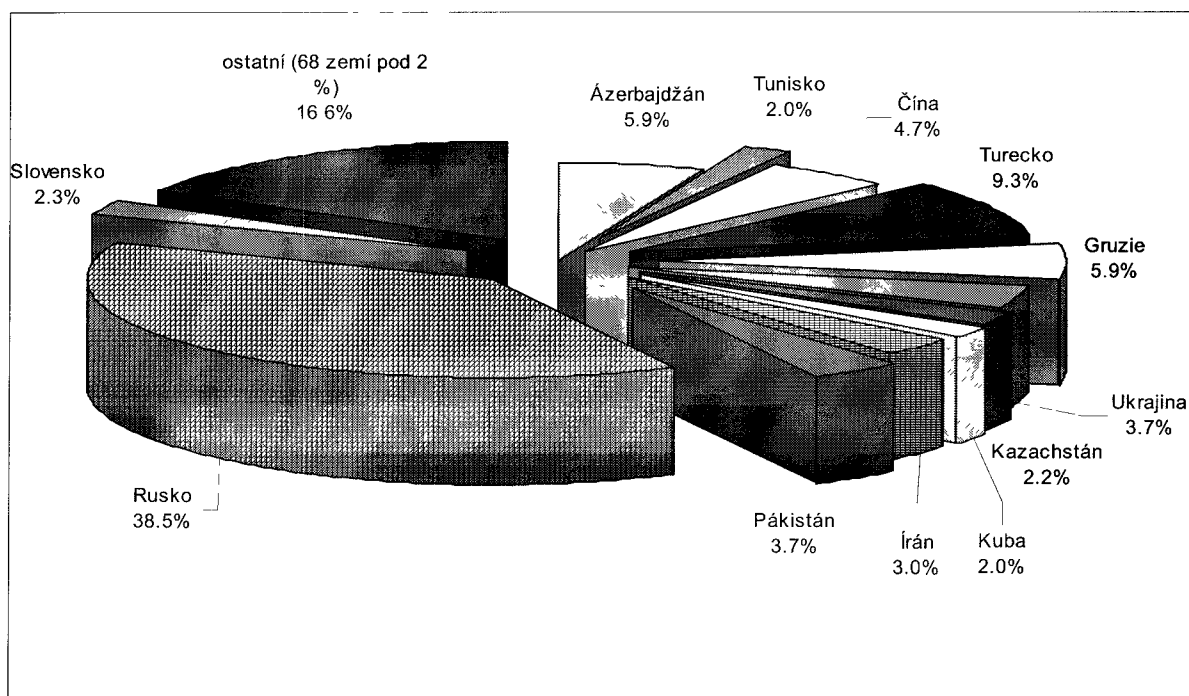
Srovnání pojistné angažovanosti (určené pro výpočet pojistné kapacity) a stavu pojistné kapacity k 31. 12. běžného roku (v mld. Kč):

Poznámka: hodnoty uvedené v zaoblených rámečcích nad levým sloupcem představují celkovou pojistnou angažovanost, v rámečcích dole je uvedeno procento využití pojistné kapacity.

Graf č. 7

Teritoriální struktura pojistné angažovanosti z pojištění se státní podporou k 31. 6. 2008:

I. Výsledky hospodaření společnosti v 1. pololetí 2008

Za 1. pololetí 2008 společnost zaznamenala účetní hospodářský výsledek ve výši 1 125 mil. Kč; jeho struktura je uvedena v následující tabulce a grafech.

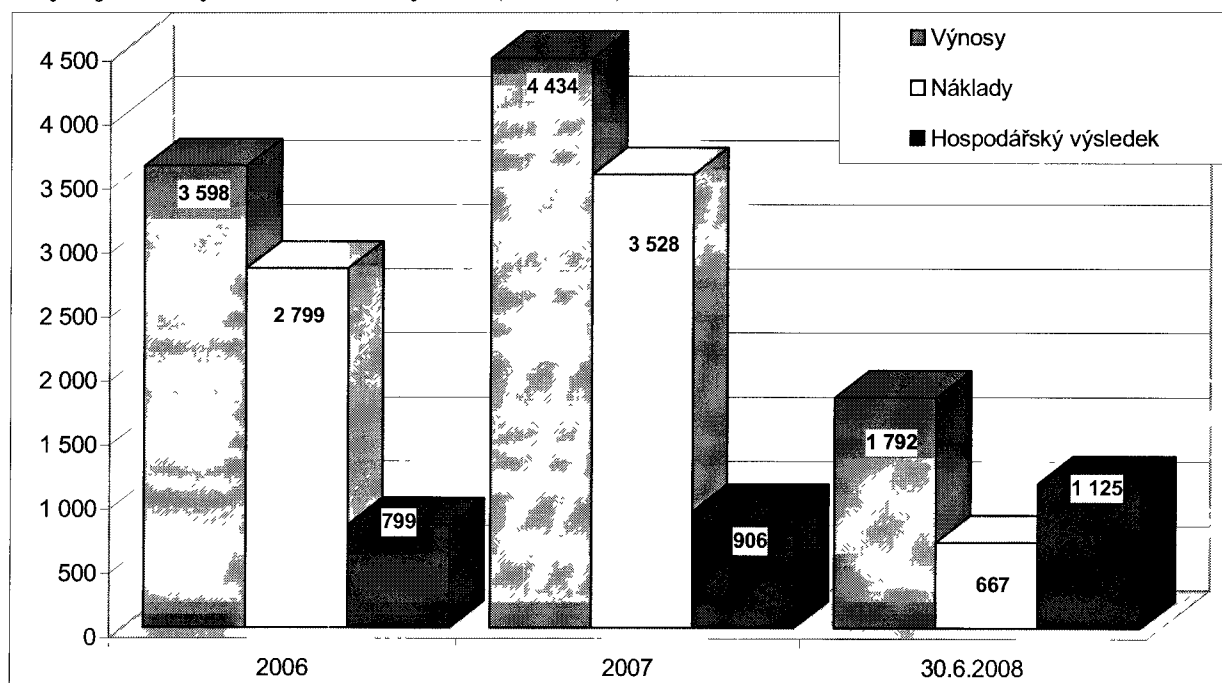
Tabulka č. 2

Vývoj nákladů a výnosů (v mil. Kč):

	Rok 2006	Rok 2007	1. pololetí 2008
Výnosy	3 598	4 434	1 792
Náklady	2 799	3 528	667
Hospodářský výsledek	+799	906	1 125

Graf č. 8

Vývoj celkových nákladů a výnosů (v mil. Kč):

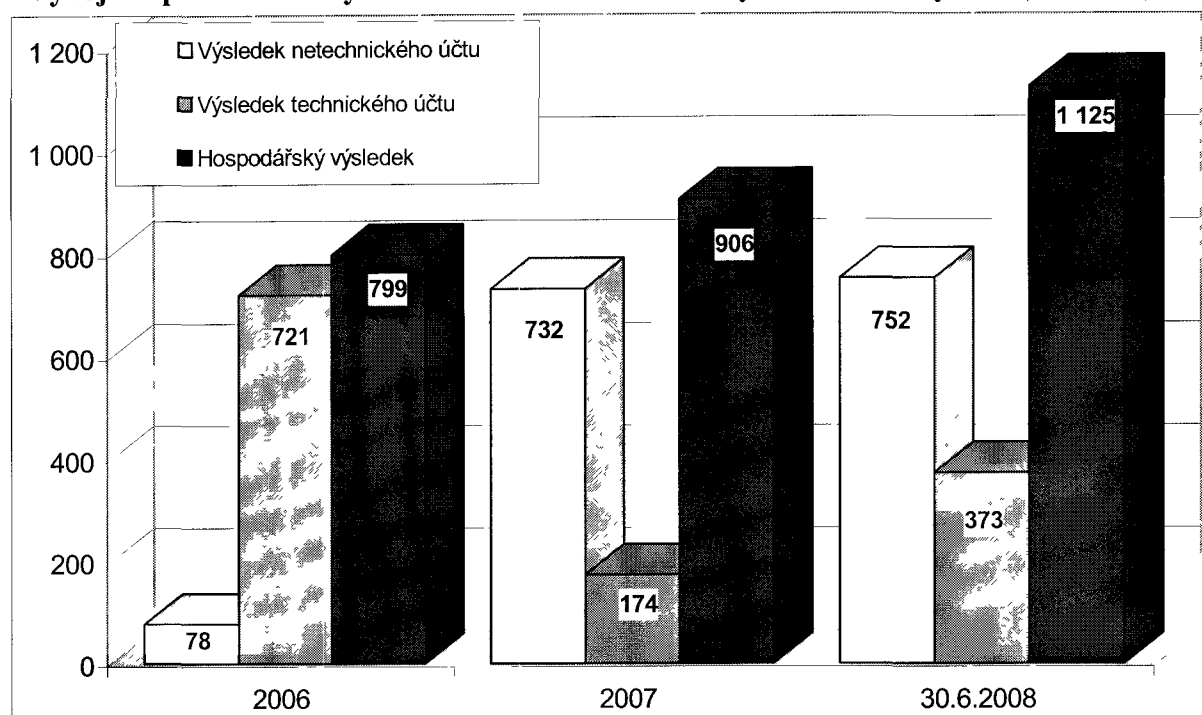
V souladu se směrnicí Rady ES č. 91/674/EHS ze dne 19. 12. 1991, k ročním účtům a konsolidovaným účtům pojišťovacích podniků, jsou nákladové a výnosové položky uspořádány do dvou hlavních skupin:

- tzv. technický účet
- tzv. netechnický účet

Obsahem **technického účtu** jsou veškeré náklady a výnosy související s pojišťovací a zajišťovací činností. Na **netechnický účet** se účtují ty náklady a výnosy, které souvisí s fungováním pojišťovny jako ekonomického subjektu a nemají přímý vztah k pojišťovací činnosti.

Jak ilustruje následující graf, dosáhl EGAP v 1. pololetí 2008 zisk jak na technickém účtu (373 mil. Kč), tak i na netechnickém účtu (752 mil. Kč), sčítající se v celkový kladný hospodářský výsledek ve výši 1 125 mil. Kč.

Vývoj hospodářského výsledku v členění na technický a netechnický účet (v mil. Kč):

J. Využívání členství v mezinárodních organizacích

EGAP se pravidelně zúčastňuje práce v pracovních skupinách EU, OECD, Bernské unie a Pražského klubu. Spolupracuje také s řadou vývozních úvěrových agentur ostatních zemí na bilaterální bázi. Z pohledu přípravy na předsednictví v EU se EGAP intenzivně zapojuje do prací při přípravě materiálů a pozic v oblasti regulace mezinárodního obchodu (státní záruky pro zemědělské výrobky, regulace vývozních úvěrů na vnitřním trhu EU, principy udržitelného půjčování a další).

Generální ředitel EGAP Ing. Pavol Parížek byl na dobu českého předsednictví EU pověřen vedením Pracovní skupiny Rady pro vývozní úvěry, která je hlavním orgánem v dané oblasti v rámci EU. EGAP se na Předsednictví v EU velmi intenzivně připravuje. V současné době spolupracuje s příslušnými odbory Ministerstva průmyslu a obchodu na přípravě agendy předsednictví a připravuje návrh pracovního programu. Pro zdárnou realizaci předsednictví byl pracovní tým EGAP posílen o 2 zaměstnance.

Na základě poptávky českých vývozců se EGAP v rámci OECD dlouhodobě zasazoval o uvolnění mezinárodních pravidel omezující výši podpořených místních nákladů v zemi dovozce. K 1. lednu 2008 vyústil několikaletý soustavný a koordinovaný tlak ČR a spřízněných zemí v uvolnění výše uvedené hranice z 15 % na 30 % hodnoty exportního kontraktu. Čeští vývozci tak mohou zahraničním zákazníkům nabízet ke svým dodávkám komplexnější doprovodný finanční balíček, a to zvláště u rozsáhlých infrastrukturních projektů, kde je vyšší podíl místních nákladů přirozený.

EGAP se rovněž angažoval ve věci uchování zvláštního statutu pro záruky v oblasti úvěrového pojištění v rámci regulace poskytování státních záruk v EU. Při novelizaci předmětných právních norem v rámci EU bylo totiž navrženo, aby se pro záruky vývozních úvěrových agentur zrušila výjimka, což by v konečném důsledku významně znevýhodnilo vývozce ze

všech členských zemí EU ve srovnání s ostatními zeměmi OECD, nemluvě již o zemích typu Číny, Indie, Brazílie apod. mimo OECD, které v dané oblasti žádná mezinárodní pravidla nerespektují. Usilovná a koordinovaná aktivita ČR a několika dalších členských zemí EU nakonec přinesla v tomto pololetí pozitivní výsledky. V 2. návrhu Sdělení EK byla výjimka pro vývozní úvěry v rámci EU zachována a členské země EU tak mohou svým vývozům nabídnout podmínky srovnatelné se zeměmi OECD. Tato záležitost bude i nadále monitorována.

Koncem roku 2007 byly Mezinárodním měnovým fondem a Světovou bankou přijaty tzv. Principy udržitelného půjčování, které mají za cíl zabránit opakování dlužnických krizí v nejhudších rozvojových zemích. Nástrojem k dosažení tohoto cíle má být závazek poskytovat do těchto zemí úvěry se zvláštním druhem zvýhodnění ve výši nejméně 35%, a to pro všechny dlužníky z veřejného sektoru, resp. Úvěry zaručené státem dlužníka. Ačkoliv se ČR řadila k zemím, které v rámci příslušné pracovní skupiny OECD nejsilněji odmítaly aplikaci těchto principů pro oblast vývozních úvěrových agentur OECD, nové principy byly nezvykle rychle přijaty a regulační distorze mezi zeměmi uvnitř a vně OECD se radikálně prohloubila. Postavení českých vývozců se výrazně zhoršilo i ve srovnání se západoevropskými zeměmi, které mají na tento druh rozvojové pomoci vyčleněny mnohonásobně vyšší částky. V současné době se intenzivně připravuje ve spolupráci s ČEB, MPO a MF návrh postupu při realizaci těchto principů. Bez vyčlenění většího množství zdrojů ve státním rozpočtu ČR na tento druh rozvojové pomoci ovšem čeští vývozci zůstanou i nadále znevýhodněni.

EGAP se dlouhodobě snaží o možnost pojišťovat vývozní úvěry pro malé a střední podniky, které s ohledem na svou velikost představují pro komerční úvěrové pojišťovny nadměrnou administrativní zátěž a jsou tudíž tržně nepojistitelné. Evropská komise argumenty EGAP uznává, nicméně mu v dané oblasti zatím stále nepovolila činnost. Očekávaný průlom v jednáních zatím nepřineslo ani setkání se zástupci Evropské komise konané dne 30. června 2008 za účasti náměstka ministra MPO Ing. Martina Tlapy, MBA a náměstka předsedy ÚOHS Mgr. Kamila Rudoleckého a zástupců EGAP. EK nicméně přislíbila rozhodnutí vydat do konce roku 2008.

Statutární orgány společnosti k 30. 6. 2008:

Dozorčí rada EGAP:

předseda: Ing. Ivan Fuksa – MF

místopředseda: Ing. Martin Tlapa, MBA – MPO

členové:

Doc. Ing. Václav Petříček, CSc. – MPO / Komora SNS

PhDr. Ivo Hlaváč – MZe

Ing. Jiří Šiman – MF

PhDr. Milan Sedláček – MZV

Ing. Martin Bartoš – zástupce zaměstnanců EGAP

Ing. Pavel Klaban – zástupce zaměstnanců EGAP

Ing. Jiřina Rovná – zástupkyně zaměstnanců EGAP

Představenstvo EGAP:

předseda: Ing. Pavol Parížek - generální ředitel EGAP

členové:

Ing. Václav Bok, náměstek GŘ, vedoucí úseku finančního a správního

JUDr. Ing. Jana Ammerlaan, náměstkyně GŘ, vedoucí úseku právního a mezinárodních vztahů

JUDr. Miroslav Somol, CSc., náměstek GŘ, vedoucí úseku pojištění se státní podporou

JUDr. Dalibor Vainer, náměstek GŘ, vedoucí úseku likvidace škod a vymáhání pohledávek